

Energipolitikken afgøres i byerne

Det er i byerne energipolitikken afgøres. Integration og effektivitet er vejen frem, og Dansk Fjernvarme vil sammen med udenlandske partnere vise gode eksempler.

INTERNATIONALT

Af international chef Birger Lauersen, Dansk Fjernvarme

Halvdelen af verdens befolkning bor i byer. Allerede i 2040 vil det være over 2/3. Og byerne forbruger, set i forhold til deres areal, en uforholdsmæssig stor del af ressourcerne. At vore samfund i virkeligheden består af sådanne storforbrugende ophobninger af mennesker, er en grundlæggende præmis for energi- og miljøpolitikken.

Det typiske for byer er, at de suger energiressourcer til sig udefra. Elektriciteten kommer ofte fra fjernliggende kraftværker, som kan være placeret efter tilgængeligheden

af brændsel (f.eks. ved en kulmine), kølemuligheder (floder eller havet), sikkerhedsafstand (atomkraftværker) eller andet. Brændstof til varme, transport og industri importeres fra fjernliggende egne, endda på andre kontinenter. Og "affaldet", hvis vi kan bruge det udtryk om både det fysiske affald og spildvarmen, ligger langt fra byen. Det er den traditionelle model. Stordrift, opsplittning og ineffektivitet.

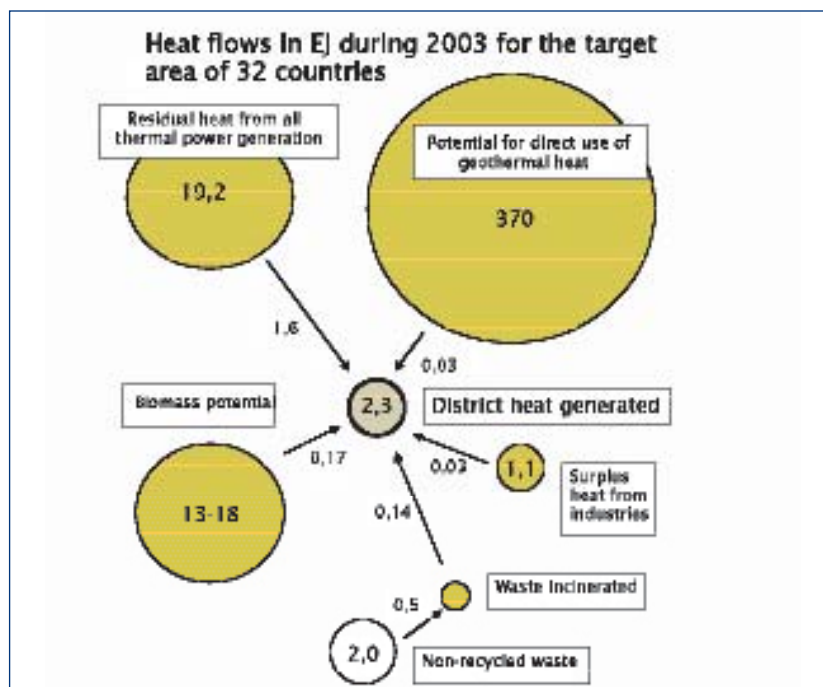
Den nyligt offentliggjorte Varmeplan Danmark, der omtales på de foregående sider, beskriver et dansk udgangspunkt, som ligger en del fra ovenstående beskrivelse. Kraftvarme-

og fjernvarmesystemerne har trukket elproduktionen ind til byerne, og byerne "holder" på affaldet, for det er også et brændsel. Bevares, der er andre lande, der kan noget af det samme (f.eks. Sverige), men det er ikke normen. Alene dét, at vi herhjemme ved hjælp af energistatistikker og BBR data relativt præcist kan beskrive vores varmesektor, er usædvanligt. Og at vi har en lang tradition for at forholde os til det – igen relativt – systematisk og på nationalt plan, er også usædvanligt. Varmeplanlægningen er for os i Danmark ikke noget kontroversielt, men har været et hovedelement i udviklingen af vores høje energieffektivitet, og Varmeplan Danmark viser, at det bestemt ikke er en forældet disciplin. Nøgleordene er blandet stor- og småskala, men frem for alt integration og effektivitet.

Det første forsøg på at skabe et samlet overblik over bare den europæiske varme- og kølesektor blev faktisk gjort med Euroheat & Powers Ecoheatcool-projekt, som tidligere er beskrevet her i bladet (FJERNVARMEN, 8/2006).

Udgangspunktet er ikke opløftende - enorm ineffektivitet - men perspektiverne er. Europa har masser af energi, især til at bruge til opvarmning. Og der er bestemt et antal byer, som gennem årene er gået systematisk frem inden for energiområdet. Byer som Stockholm og Wien rinder i hu. Og måske er London en overraskende, kommende kandidat til den liste. Men sjældent er det, som i Danmark, sket indenfor rammerne af en national strategi.

Hvordan det ser ud på verdensplan,

ECOHEATCOOL-studiet har dokumenteret fjernvarmens enorme potentiale på europæisk plan. Figuren viser dagens fjernvarmeproduktion i sammenligning med potentialet af overskudsvarme fra forskellige kilder.

er der næppe megen præcis viden om, men det er næppe bedre end i Europa.

Afgøres i byerne

Fremtidens energi- og miljøpolitik afgøres således i byerne og i en bygningsmasse, der stadig for en stor dels vedkommende vil eksistere om 50 og 100 år.

Den afgøres ikke ude på landet, hvor der nok er rige muligheder for at udnytte vedvarende energi, men hvor det i det samlede billede er mindre betydningsfuldt. Derfor har EU-Kommissionen også kig på byerne, og har for nylig "skældt" medlemslandene ud for at blokere for, at byerne får bedre adgang til EU's støttemidler. Det gælder eksempelvis midler, der kunne udvikle byernes infrastruktur i en mere bæredygtig retning. Byerne nyder ikke tilstrækkelig gavn af EU's budgetter, der især går til landbruget og regional infrastruktur, men også til transeuropæiske net inden for energiområdet.

Small-tech eller big-tech

Man kan spørge sig selv, om især støtten til infrastruktur i praksis bidrager til klimapolitikken. I sidste nummer af FJERNVARMEN omtaltes en rapport fra Europaparlamentets svar på Teknologirådet, det såkaldte STOA.

Rapporten belyser konsekvenserne af to rendyrkede scenarier for fremtidens energisystem. "Small-tech" med fokus på decentral produktion af el, energibesparelser, smart energiforbrugende udstyr og kraftvarme. "Big-tech" med centraliserede enheder, opsamling og lagring af CO₂ og kernekraft.

"Small-tech" falder bedst ud, hvad angår bruttoenergiforbrug, CO₂-reduktion, forsyningssikkerhed og økonomi. Det er sigende, hvad "big-tech"-scenariet viser om opsamling og lagring af CO₂ (Carbon Capture and Storage = CCS). Trods lagring af knap 1/3 af den samlede produktion af CO₂ fra energisektoren vil "big-tech" scenariet ikke nå i mål CO₂-mæssigt, og vil samtidig medføre et syv procent større bruttoenergiforbrug end i dag. Det leder jo frem til den tanke, at CCS

International chef Birger Lauersen, Dansk Fjernvarme.

kan vise sig at være en teknologisk blindgyde uden miljø- og energimæssige fordele, som tværtimod vil øge mængden af spildvarme og medvirke til at fastholde en forældet struktur i energisektoren.

Hvis vi følger det danske eksempel, skal byer og lokalstyrer lade deres planlægning omfatte energiforsyningen. Kontroversielt for nogen, men der er mange eksempler på, at individuelle løsninger af forskellige problemer kan have uacceptable virkninger for os alle, og vi derfor må sikre, at alle bruger den kollektive løsning. (Tænk bare på spildevandet!) Og denne planlægning kan byer godt iværksætte selv i fraværet af nationale strategier.

Derfor er det også interessant, at der i EU-kommissionens klimapakke (nærmere bestemt forslaget om fremme af anvendelsen af vedvarende energikilder) står, at medlemsstaterne skal kræve af lokale og regionale administrationer, at de skal "overveje" at installere fjernvarme og ditto køling i nye byområder. Parlamentets udvalg for industri, forskning og energi har i deres betænkning strammet det til, at disse administrationer skal "sikre" installation af fjernvarme og fjernkøling.

De gode eksempler

Denne fokus på byernes muligheder er også baggrunden for det arrangement, som Dansk Fjernvarme i samarbejde med Danish Board of District Heating (DBDH), Euroheat & Power og International District Energy

Association (IDEA) fra USA, arrangerer forud for klimatopmødet i København næste år. Under titlen "District Energy - Leading the way to Copenhagen" afholdes en konference primært for inviterede gæster bestående af borgmestere fra storbyer, højtstående politikere m.v. fra hele verden.

Det er således ikke en traditionel konference for betalende deltagere, og parterne er derfor gået i gang med at finde sponsorer i ind- og udland. Det er heller ikke meningen, at der skal genereres et overskud. Er der "overdækning", skal den gå til yderligere promovning af fjernvarme og fjernkøling.

Meningen er at fortælle om de muligheder, byer selv har for at bidrage til klimaindsatsen, og at vise nogle gode eksempler frem. I den sammenhæng er det kærkomment, at det foregår i København, som allerede i dag fremstår som et rigtigt godt eksempel for andre byer, og som vil styrke det gode eksempel igennem projekt "Varmeplan Hovedstaden", hvor de tre store varmeselskaber i byen vil komme med et bud på fremtidens varmeplan med fokus på forøget energieffektivitet og stor forsyningssikkerhed samtidig med, at mulighederne for at anvende en større mængde vedvarende energi i systemet fremmes. Dette projekt vil også blive præsenteret ved arrangementet og der kan desuden læses mere om Varmeplan Hovedstaden på side 42.

City Challenge

Det er også tanken at kære vinderen af en "City Challenge". En udfordring til de storbyer i verden, som har opnået resultater med fjernvarme og fjernkøling, som er på vej til det, eller som har konkrete projekter eller planer.

Endelig er det planen at tilbyde deltagerne i begivenheden at besøge danske byer, hvor man har opnået store resultater med fjernvarme.

Planlægningen er gået i gang, og der vil senere komme mere i disse spalter om arrangementet i København næste år i november.

bl@danskfjernvarme.dk